



Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
HENRIKA SAUGMANDSGAARDA ØE
přednesené dne 4. dubna 2019¹

Věc C-686/17

**Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main eV
proti
Prime Champ Deutschland Pilzkulturen GmbH**

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo)]

„Řízení o předběžné otázce – Společná organizace trhů – Ovoce a zelenina – Pěstované žampiony – Obchodní normy – Uvedení země původu – Pojem ‚země původu‘ – Země sklizně – Nařízení (ES) č. 1234/2007 – Článek 113a odst. 1 – Nařízení (EU) č. 1308/2013 – Článek 76 odst. 1 – Ustanovení týkající se nepreferenčního původu zboží – Nařízení (ES) č. 2913/92 – Článek 23 odst. 1 a 2 – Nařízení (ES) č. 952/2013 – Článek 60 odst. 1 – Nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2015/2446 – Článek 31 písm. b) – Výrobní kroky provedené v jiném členském státě – Označování potravin – Zákaz označování uvádějícího v omyl – Směrnice 2000/13/ES – Článek 2 odst. 1 písm. a) bod i) – Nařízení (EU) č. 1169/2011 – Článek 7 odst. 1 písm. a) – Článek 1 odst. 4 – Článek 2 odst. 3 – Vysvětlující dodatky“

I. Úvod

1. V projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vznesl Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo) čtyři otázky týkající se výkladu několika ustanovení unijního práva týkajících se země původu ovoce a zeleniny, které jsou určeny k prodeji spotřebiteli v čerstvém stavu.
2. Tato žádost byla předložena v rámci řízení o opravném prostředku „Revision“ ve sporu mezi Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main eV (Středisko pro potírání nekalé hospodářské soutěže, dále jen „Zentrale“) a Prime Champ Deutschland Pilzkulturen GmbH (dále jen „Prime Champ“), jehož předmětem je žaloba, kterou se žalobkyně domáhá, aby se žalovaná společnost zdržela uvádění pěstovaných žampionů sklizených v Německu a označovaných „Původ: Německo“ na trh.

¹ – Původní jazyk: francouzština.

3. Zentrale považuje používání tohoto označení ze strany společnosti Prime Champ bez připojení vysvětlujících dodatků za uvádějí v omyl ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. a) bod i) směrnice 2000/13/ES² a čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení (EU) č. 1169/2011³, které zakazují uvádět spotřebitele v omyl ohledně informací o potravinách, pokud podstatné kroky při produkci a pěstování žampionů neprobíhají v Německu.

4. Předkládající soud se v tomto kontextu předběžnými otázkami v podstatě táže, zda lze – na základě výše uvedeného zákazu uvádět spotřebitele v omyl – vytýkat podniku jako pochybení, že uvedl údaj o zemi původu potravin bez vysvětlujících dodatků, vzhledem ke skutečnosti, že podstatné kroky při produkci této potravin probíhají v jiných členských státech, a ačkoli podnik ani není podle zvláštních předpisů unijního práva o označování povinen takovéto informace poskytovat. Podle mého názoru nelze.

II. Právní rámec

A. Unijní právo

1. Právní úprava v oblasti zemědělství

a) Nařízení č. 1234/2007

5. Článek 113a odst. 1 nařízení (ES) č. 1234/2007⁴ stanoví:

„Produkty odvětví ovoce a zeleniny, které se mají prodávat spotřebiteli v čerstvém stavu, mohou být uváděny na trh, pouze pokud jsou řádné a uspokojivé obchodní jakosti a pokud je uvedena země původu.“

b) Nařízení č. 1308/2013

6. Nařízení č. 1234/2007 bylo nahrazeno nařízením (EU) č. 1308/2013⁵. Relevantní ustanovení posledně uvedeného nařízení jsou v projednávané věci použitelná od 1. ledna 2014⁶. Článek 76 odst. 1 tohoto nařízení v podstatě přebírá obsah čl. 113a odst. 1 nařízení č. 1234/2007.

2 – Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 20. března 2000 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se označování potravin, jejich obchodní úpravy a související reklamy (Úř. věst. 2000, L 109, s. 29; Zvl. vyd. 15/05, s. 75).

3 – Nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a o zrušení směrnice Komise 87/250/EHS, směrnice Rady 90/496/EHS, směrnice Komise 1999/10/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES, směrnice Komise 2002/67/ES a 2008/5/ES a nařízení Komise (ES) č. 608/2004 (Úř. věst. 2011, L 304, s. 18).

4 – Nařízení Rady ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (jednotné nařízení o společné organizaci trhů) (Úř. věst. 2007, L 299, s. 1), ve znění nařízení Rady č. 361/2008 ze dne 14. dubna 2008 (Úř. věst. 2008, L 121, s. 1) (dále jen „nařízení č. 1234/2007“).

5 – Nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zruší nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Úř. věst. 2013, L 347, s. 671).

6 – Viz čl. 232 odst. 1 nařízení č. 1308/2013.

2. Právní úprava v oblasti cel

a) Nařízení č. 2913/92

7. Článek 23 nařízení (EHS) č. 2913/92⁷ (dále jen „celní kodex Společenství“) stanoví:

„1. Za zboží pocházející z určité země se považuje zboží, které bylo zcela získáno nebo vyrobeno v této zemi.

2. ‚Zbožím zcela vyrobeným nebo získaným v určité zemi‘ se rozumí

[...]

b) rostlinné produkty sklizené v této zemi;

[...]“

b) Nařízení č. 952/2013

8. Celní kodex Společenství byl nahrazen nařízením (EU) č. 952/2013⁸ (dále jen „celní kodex Unie“). Ustanovení celního kodexu Unie relevantní v projednávané věci jsou použitelná od 1. června 2016⁹.

9. Kapitola 2 celního kodexu Unie je nadepsána „Původ zboží“. Oddíl 1 uvedené kapitoly je nadepsán „Nepreferenční původ“. Článek 59, který vymezuje rozsah působnosti tohoto oddílu, stanoví:

„Články 60 a 61 stanoví pravidla pro určení nepreferenčního původu zboží pro účely použití:

[...]

c) jiných opatření Unie týkajících se původu zboží“.

10. Jeho článek 60, nadepsaný „Získání původu“, v podstatě přebírá obsah čl. 23 odst. 1 celního kodexu Společenství.

c) Nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446

11. Nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2015/2446¹⁰ je použitelné od 1. května 2016¹¹. Jeho čl. 31 písm. b) přejímá v podstatě čl. 23 odst. 2 písm. b) celního kodexu Společenství.

7 – Nařízení Rady ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. 1992, L 302, s. 1; Zvl. vyd. 02/04, s. 307).

8 – Nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 9. října 2013, kterým se vydává celní kodex Unie (Úř. věst. 2013, L 269, s. 1).

9 – Viz čl. 286 odst. 2 a čl. 288 odst. 2 celního kodexu Unie.

10 – Nařízení Komise v přenesené pravomoci ze dne 28. července 2015, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, pokud jde o podrobná pravidla k některým ustanovením celního kodexu Unie. (Úř. věst. 2015, L 343, s. 1).

11 – Viz článek 256 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446.

3. Právní úprava týkající se ochrany spotřebitele

a) Směrnice 2000/13

12. Článek 2 odst. 1 písm. a) bod i) směrnice 2000/13 stanoví, že použité způsoby označování nesmějí uvádět kupujícího v omyl, zejména pokud jde o původ potraviny.

b) Nařízení č. 1169/2011

13. Směrnice 2000/13 byla nahrazena nařízením č. 1169/2011, které je použitelné od 13. prosince 2014¹².

14. Článek 1 odst. 4 tohoto nařízení stanoví:

„Toto nařízení se použije, aniž jsou dotčeny požadavky na označování stanovené ve zvláštních předpisech Unie týkajících se určitých potravin.“

15. Článek 2 odst. 3 uvedeného nařízení stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení označuje země původu potraviny původ potraviny stanovený v souladu s články 23 až 26 [celního kodexu Společenství]¹³.“

16. Znění čl. 7 odst. 1 písm. a) téhož nařízení, které v podstatě přebírá obsah čl. 2 odst. 1 písm. a) bodu i) směrnice 2000/13, je následující:

„Informace o potravinách nesmějí být zavádějící, zejména:

a) pokud jde o charakteristiky potraviny a zvláště o její povahu, identitu, vlastnosti, složení, množství, trvanlivost, původ nebo provenienci, způsob výroby nebo získání;“

B. Německé právo

17. V roce 2013 zakazovalo použitelné znění čl. 11 odst. 1 první a druhá věta bod 1 Lebensmittel, Bedarfsgegenstände und Futtermittelgesetzbuch (německý zákon o potravinách, běžném spotřebním zboží a krmivu, dále jen „LFGB“) uvádění na trh a propagaci potravin pod klamavým názvem nebo s klamavými údaji či klamavým způsobem uvádění informací, zvláště užívání tvrzení, která by mohla uvádět v omyl o původu nebo provenienci. Cílem tohoto ustanovení bylo provést čl. 2 odst. 1 písm. a) bod i) směrnice 2000/13.

18. Platné znění čl. 11 odst. 1 bodu 1 LFGB zakazuje odpovědnému provozovateli potravinářského podniku nebo dovozci ve smyslu čl. 8 odst. 1 nařízení č. 1169/2011 uvádět na trh nebo propagovat potraviny s takovými informacemi o těchto potravinách, které neodpovídají požadavkům čl. 7 odst. 1 nařízení č. 1169/2011 ve spojení s odstavcem 4 tohoto článku.

12 – Viz článek 55 nařízení č. 1169/2011.

13 – Z článku 286 odst. 3 celního kodexu Unie vyplývá, že odkazy na celní kodex Společenství se považují za odkazy na celní kodex Unie. Od 1. května 2016 tedy musí být odkaz na články 23 až 26 celního kodexu Společenství uvedený v čl. 2 odst. 3 nařízení č. 1169/2011 považován za odkaz na článek 60 celního kodexu Unie ve spojení s články 31 až 36 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446, které obsahují další upřesnění týkající se uvedeného článku 60.

III. Spor v původním řízení, předběžné otázky a řízení před Soudním dvorem

19. Společnost Prime Champ produkuje a prodává pěstované žampiony s označením „Původ: Německo“.

20. Proces produkce žampionů má několik kroků. Nejprve jsou během sedmi až jedenácti dnů v Belgii a Nizozemsku na kompost nadrceny a promíchány základní suroviny. Druhým krokem je pět až šest dní trvající pasterizace a zpracování kompostu v Nizozemsku. Ve třetím výrobním kroku je po dobu patnácti dnů do kompostu v Nizozemsku vstřikováno mycelium (spory hub). Ve čtvrtém kroku je v Nizozemsku iniciována tvorba plodu v pěstovacích bednách na rašelinovém a vápenatém podkladě, přičemž po deseti až jedenácti dnech houby vyrostou až na 3 mm. Tyto pěstovací bedny jsou přibližně po patnácti dnech převezeny do Německa, kde v podniku Prime Champ probíhá po přibližně jednom až pěti dnech první sklizeň a po přibližně deseti až patnácti dnech druhá sklizeň žampionů.

21. Zentrale má za to, že údaj „Původ: Německo“ na označení těchto žampionů je bez dalších dodatků klamavé, protože podstatné kroky při produkci a pěstování, konkrétně výrobní cyklus před sklizní, neprobíhají v Německu a kompost se žampiony je převážen do Německa pouhé tři dny či méně před první sklizní.

22. Poté, co v prosinci 2013 Zentrale zaslala společnosti Prime Champ předžalobní výzvu, podala žalobu k Landgericht Ulm (zemský soud v Ulmu, Německo), ve které se domáhala, aby bylo společnosti Prime Champ pod hrozbou blíže popsáního pořádkového opatření uloženo, aby se v obchodním styku zdržela nabízení pěstovaných žampionů nebo jejich uvádění na trh a reklamy na ně s označením „Původ: Německo“.

23. Tento soud žalobu Zentrale zamítl, ta proto podala proti uvedenému rozhodnutí odvolání.

24. Oberlandesgericht Stuttgart (vrchní zemský soud ve Stuttgartu, Německo) odvolání zamítnul. Tento soud rozhodl, že označení „Původ: Německo“ sice uvádí v omyl, protože pro relevantní veřejnost z něj vyplývá, že nejen sklizeň, nýbrž i celý výrobní proces se uskutečnil v Německu, nicméně unijní právo ukládá společnosti Prime Champ uvádět napadený údaj o zemi původu. Podle čl. 113a odst. 1 nařízení č. 1234/2007 a čl. 76 odst. 1 nařízení č. 1308/2013 je jako zemi původu rostlinných produktů nutno uvést zemi sklizně, proto nemůže být společnosti Prime Champ z pohledu práva na ochranu proti nekalé hospodářské soutěži vytýkáno, že toto označení uvedla.

25. Zentrale podala proti tomuto rozhodnutí opravný prostředek „Revision“ k Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr).

26. Posledně uvedený soud uvedl, že vzhledem k tomu, že žalobkyně v původním řízení opírá svoji žalobu na zdržení se jednání o nebezpečí opakování tohoto jednání, opravný prostředek „Revision“ je opodstatněný pouze v případě, že jednání vytýkané žalované bylo nezákonné jak v době, kdy nastaly sporné skutečnosti, tedy v roce 2013, tak v okamžiku vydání rozhodnutí v řízení o opravném prostředku „Revision“.

27. Předkládající soud má tedy za to, že opravný prostředek „Revision“ bude úspěšný, pokud označení země původu použité společností Prime Champ porušuje zákaz uvedení v omyl podle čl. 2 odst. 1 písm. a) bodu i) směrnice č. 2000/13, tak jak byl proveden čl. 11 odst. 1 první a druhou větou LFGB ve znění platném v roce 2013, a podle čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1169/2011 ve spojení s čl. 11 odst. 1 bod 1 LFGB v nyní platném znění, bez ohledu na závaznou povahu tohoto označení vyplývající z právní úpravy v oblasti společné organizace trhů v odvětví zemědělství, konkrétně z čl. 113a odst. 1

nařízení č. 1234/2007 a z čl. 76 odst. 1 nařízení č. 1308/2013¹⁴.

28. V této souvislosti Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr) rozhodnutím ze dne 21. září 2017, došlým Soudnímu dvoru dne 7. prosince 2017, přerušil řízení a položil Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Je nutno při výkladu pojmu země původu ve smyslu čl. 113a odst. 1 [nařízení č. 1234/2007] a čl. 76 odst. 1 [nařízení č. 1308/2013] vycházet z ustanovení, která jsou uvedena v článku 23 a násl. celního kodexu [Společenství] a v článku 60 celního kodexu Unie?
- 2) Mají pěstované žampiony, které jsou sklizeny v tuzemsku, podle článku 23 [celního kodexu Společenství] a čl. 60 odst. 1 [celního kodexu Unie] tuzemský původ, pokud podstatné kroky při jejich produkci byly učiněny v jiných členských státech Evropské unie a tyto žampiony byly do tuzemska přivezeny teprve tři nebo méně dnů před první sklizní?
- 3) Uplatní se zákaz uvedení v omyl, zakotvený v čl. 2 odst. 1 písm. a) bodu i) [směrnice č. 2000/13] a čl. 7 odst. 1 písm. a) [nařízení č. 1169/2011], na povinnost uvést zemi původu uloženou čl. 113a odst. 1 [nařízení č. 1234/2007] a čl. 76 odst. 1 [nařízení č. 1308/2013]?
- 4) Mohou být k označení země původu, jehož uvedení požaduje čl. 113a odst. 1 [nařízení č. 1234/2007] a čl. 76 odst. 1 [nařízení č. 1308/2013], připojeny vysvětlující dodatky, aby se zabránilo uvedení v omyl, které je podle čl. 2 odst. 1 písm. a) bodu i) [směrnice 2000/13] a čl. 7 odst. 1 písm. a) [nařízení č. 1169/2011] zakázáno?“

29. Zentrale, společnost Prime Champs, německá, francouzská a italská vláda jakož i Evropská komise předložily Soudnímu dvoru písemná vyjádření. Tíž účastníci, vyjma francouzské a italské vlády, se zúčastnili jednání, které se konalo dne 23. ledna 2019.

IV. Analýza

A. Úvodní poznámky

30. Ve čtyřech předběžných otázkách se předkládající soud táže Soudního dvora na vztah mezi pravidly unijního práva týkajícími se země původu ovoce a zeleniny určené k prodeji spotřebiteli v čerstvém stavu, která jsou stanovena ve třech různých oblastech, konkrétně v právní úpravě v oblasti zemědělství, v právní úpravě v oblasti cel a v právní úpravě na ochranu spotřebitele.

31. Těmito pravidly unijního práva jsou konkrétně zaprvé uvádění země původu při uvádění na trh ovoce a zeleniny, které ukládá čl. 113a odst. 1 nařízení č. 1234/2007 a čl. 76 odst. 1 nařízení č. 1308/2013, zadruhé ustanovení týkající se nepreferenčního původu zboží uvedená v člancích 23 až 26 celního kodexu Společenství a v článku 60 celního kodexu Unie ve spojení s články 31 až 36 nařízení v přenesené pravomoci č. 2015/2446, a zatřetí zákaz uvádět spotřebitele v omyl ohledně země původu zakotvený v čl. 2 odst. 1 písm. a) bodu i) směrnice 2000/13 a v čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1169/2011.

¹⁴ – V tomto ohledu předkládající soud uvádí, že v případě, že by společnost Prime Champ porušila tato ustanovení, vyplývalo by z toho, že se dopustila nekalé obchodní praktiky ve smyslu Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (zákon proti nekalé hospodářské soutěži, dále jen „UWG“), konkrétně ve smyslu ustanovení článku 3 a čl. 4 bodu 11 znění UWG platného v roce 2013 a článku 3a nyní platného znění UWG. Tato ustanovení stanoví, že nekalé hospodářské soutěže se dopustí mimo jiné ten, kdo poruší zákonné ustanovení určené kromě jiného k regulaci chování na trhu v zájmu hospodářských subjektů na trhu. UWG provádí směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („směrnice o nekalých obchodních praktikách“) (Úř. věst. 2005, L 149, s. 22).

32. V první a druhé předběžné otázce se předkládající soud zabývá vztahem mezi uváděním země původu při uvádění ovoce a zeleniny na trh uloženým právní úpravou v oblasti zemědělství a ustanoveními týkajícími se nepreferenčního původu zboží uvedenými v celních kodexech¹⁵, přičemž v podstatě hledá odpověď na otázku, zda je společnost Prime Champ povinna uvádět Německo jako zemi původu pěstovaných žampionů ve sporu v původním řízení (oddíl B).

33. I za předpokladu, že tomu tak je, se předkládající soud ve třetí a čtvrté otázce táže, zda uvádění země původu ze strany společnosti Prime Champ, bez vysvětlujících dodatků ohledně skutečnosti, že podstatné fáze produkce a pěstování žampionů probíhají v jiných členských státech, není v rozporu se zákazem uvádět v omyl, stanoveným v právní úpravě na ochranu spotřebitele (oddíl C)¹⁶.

34. Vzhledem k tomu, že opravný prostředek „Revision“ je podle předkládajícího soudu opodstatněný jen tehdy, pokud bylo napadené jednání žalované protiprávní jak v době, kdy k němu v roce 2013 došlo, tak v době, kdy bude vydáno rozhodnutí o opravném prostředku „Revision“¹⁷, je třeba přezkoumat položené otázky podle právních úprav účinných jak v roce 2013, tak k dnešnímu datu.

B. Ke vztahu mezi pojmem „země původu“ uvedeným v právní úpravě týkající se zemědělství a ustanoveními, která se týkají nepreferenčního původu zboží uvedenými v celních kodexech (první a druhá předběžná otázka)

35. Nařízení č. 1234/2007 a č. 1308/2013, kterými se stanoví společná organizace zemědělských trhů, stanoví obchodní normy pro zemědělské produkty. Pro uvádění na trh produktů odvětví ovoce a zeleniny, které se mají prodávat spotřebiteli v čerstvém stavu, stanoví čl. 113a odst. 1 nařízení č. 1234/2007 a čl. 76 odst. 1 nařízení č. 1308/2013 povinnost uvádět zemi původu jako podmínku pro uvádění na trh takovýchto výrobků.

36. Nařízení č. 1234/2007 ani nařízení č. 1308/2013 neobsahují definici pojmu „země původu“ ve smyslu těchto nařízení. Taková definice není uvedena ani v prováděcím nařízení (EU) č. 543/2011¹⁸.

37. V tomto ohledu se předkládající soud ve své první otázce táže, zda je nutno při výkladu pojmu „země původu“ ve smyslu čl. 113a odst. 1 nařízení č. 1234/2007 a čl. 76 odst. 1 nařízení č. 1308/2013 vycházet z ustanovení uvedených v celních kodexech, která se týkají nepreferenčního původu zboží (oddíl 1). Pro případ, že tomu tak je, se předkládající soud ve své druhé otázce táže, zda země, kde byla provedena sklizeň pěstovaných žampionů, je zemí jejich původu podle těchto ustanovení, jestliže podstatné kroky při produkci probíhají v jiných členských státech (oddíl 2).

1. K použitelnosti ustanovení celních kodexů týkajících se nepreferenčního původu zboží pro účely výkladu pojmu „země původu“ obsaženého v právní úpravě v oblasti zemědělství (první předběžná otázka)

38. Na úvod připomínám, že z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že pro určení smyslu a rozsahu ustanovení unijního práva je třeba zohlednit nejen jeho znění, ale i kontext, ve kterém se nachází, a cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí¹⁹.

15 – Celní kodex Společenství společně s celním kodexem Unie ve spojení s nařízením v přenesené pravomoci 2015/2446.

16 – V tomto ohledu viz bod 27 tohoto stanoviska.

17 – Viz bod 26 tohoto stanoviska.

18 – Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 543/2011 ze dne 7. června 2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny (Úř. věst. 2011, L 157, s. 1), účinné od 22. června 2011.

19 – Viz například rozsudky ze dne 17. října 1995, Leifer a další (C-83/94, EU:C:1995:329, bod 22); ze dne 7. června 2005, VEMW a další (C-17/03, EU:C:2005:362, bod 41) a ze dne 15. dubna 2010, Fundación Gala-Salvador Dalí a VEGAP (C-518/08, EU:C:2010:191, bod 25).

39. Z toho vyplývá, že pojem „země původu“ uvedený v čl. 113a odst. 1 nařízení č. 1234/2007 a v čl. 76 odst. 1 nařízení č. 1308/2013 musí být vykládán ve světle smyslu a cílů těchto ustanovení a nařízení, jejichž je součástí. Jak poukazuje Zentrale, tato ustanovení neodkazují na celní kodexy, pokud jde o pojem „země původu“.

40. Je nicméně třeba konstatovat, že takový odkaz je obsažen v celních kodexech.

41. Článek 59 písm. c) celního kodexu Unie totiž stanoví, že pravidla stanovená v jeho článku 60 ohledně určení nepreferenčního původu zboží se použijí na jiná opatření Unie týkající se původu zboží.

42. Souhlasím s názorem Komise, že čl. 76 odst. 1 nařízení č. 1308/2013 musí být za takové opatření považován. V tomto ohledu podotýkám, že čl. 76 odst. 1 nařízení č. 1308/2013 je ustanovením unijního práva týkajícím se původu zboží, což je jediná podmínka stanovená článkem 59 písm. c) pro to, aby se toto ustanovení použilo.

43. Tento argument podporuje skutečnost, že nařízení č. 1169/2011, jehož cílem je zajištění vysoké úrovně ochrany spotřebitelů v souvislosti s informacemi o potravinách²⁰, odkazuje v čl. 2 odst. 3, co se týče uvádění země původu zboží ve smyslu tohoto nařízení, na ustanovení týkající se nepreferenčního původu zboží obsažená v celních kodexech. Z bodu 33 odůvodnění uvedeného nařízení vyplývá, že tento odkaz provedený normotvůrcem je odůvodněn skutečností, že tato ustanovení jsou „provozovatelům potravinářských podniků dobře známa“.

44. Jak uvádí společnost Prime Champ, francouzská vláda a Komise, skutečnost, že normotvůrce v rámci nařízení č. 1169/2011, které má chránit spotřebitele, zvolil odkaz na tato ustanovení obsažená v celních kodexech, jasně ukazuje, že tento odkaz je použitelný též na čl. 113a odst. 1 nařízení č. 1234/2007 a čl. 76 odst. 1 nařízení č. 1308/2013, které mají stejný cíl ochrany spotřebitelů²¹.

45. Pokud jde o celní kodex Společenství, podotýkám, že ustanovení odpovídající čl. 59 písm. c) celního kodexu Unie není zahrnuto v celním kodexu Společenství. Domnívám se nicméně, že celní kodex Společenství obsahuje zásadu odpovídající uvedenému ustanovení celního kodexu Unie. Z přípravných prací na čl. 59 písm. c) celního kodexu Unie totiž vyplývá, že cílem tohoto ustanovení je *konkretizovat*, že pravidla pro určení nepreferenčního původu se použijí i v rámci jiných opatření Unie, která se týkají původu zboží, což dle mého názoru ukazuje na to, že takovou zásadu stanovil též celní kodex Společenství²².

46. Vzhledem k výše uvedenému je tedy nutno odmítnout argument Zentrale, podle kterého skutečnost, že nařízení č. 1234/2007 a č. 1308/2013 neodkazují ohledně pojmu „země původu“ na celní kodexy, brání tomu, aby ustanovení těchto kodexů byla použitelná.

20 – Viz čl. 1 odst. 1 nařízení č. 1169/2011.

21 – Vyplývá to z bodu 49 odůvodnění nařízení č. 1234/2007, podle něhož použití obchodních norem pro zemědělské produkty v zájmu producentů, obchodníků i spotřebitelů může přispět ke zlepšení hospodářských podmínek produkce a obchodování, jakož i jakosti těchto produktů. Podobnou formulaci uvádí bod 64 odůvodnění nařízení č. 1308/2013, přičemž bod 65 odůvodnění doplňuje, že zachování obchodních norem podle odvětví zohledňuje očekávání spotřebitelů a přispívá ke zlepšování hospodářských podmínek pro produkci zemědělských produktů a jejich uvádění na trh a k jejich jakosti.

22 – V tomto ohledu viz návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) ze dne 30. listopadu 2005, kterým se vydává celní kodex Společenství (Modernizovaný celní kodex), s. 10 [COM(2005) 608 final].

47. Ve shodě se společností Prime Champ, francouzskou a italskou vládou²³ a Komisí proto navrhuji Soudnímu dvoru, aby odpověděl na první předběžnou otázku tak, že při výkladu pojmu „země původu“ ve smyslu čl. 113a odst. 1 nařízení č. 1234/2007 a čl. 76 odst. 1 nařízení č. 1308/2013 je nutno vycházet z ustanovení týkajících se nepreferenčního původu zboží uvedených v člancích 23 až 26 celního kodexu Společenství a v článku 60 celního kodexu Unie ve spojení s články 31 až 36 nařízení v přenesené pravomoci č. 2015/2446.

2. K použití ustanovení celních kodexů o nepreferenčním původu zboží pro účely určení země původu pěstovaných žampionů ve smyslu právní úpravy v oblasti zemědělství (druhá předběžná otázka)

48. Stejně jako společnost Prime Champ, francouzská a italská vláda jakož i Komise zastává názor, že podle ustanovení celních kodexů o nepreferenčním původu zboží je zemí původu pěstovaných žampionů země jejich sklizně, přestože podstatné výrobní kroky probíhají v jiných členských státech a pěstované žampiony byly dopraveny na území sklizně pouhé tři dny či méně před první sklizní.

49. Předně podotýkám, že je třeba vyjít ze zásady, že pojem „zelenina“ uvedený v čl. 113a odst. 1 nařízení č. 1234/2007 a v čl. 76 odst. 1 nařízení č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty, zahrnuje takové pěstované žampiony, jako jsou žampiony dotčené ve sporu v původním řízení²⁴.

50. Z návrhu mé odpovědi na první předběžnou otázku dále vyplývá, že země původu ve smyslu těchto ustanovení musí být určena podle ustanovení celních kodexů týkajících se nepreferenčního původu zboží.

51. V tomto ohledu čl. 23 odst. 1 celního kodexu Společenství a čl. 60 odst. 1 celního kodexu Unie stanoví, že zboží zcela získané v jediné zemi nebo na jediném území se považuje za zboží pocházející z této země nebo z tohoto území. Za tímto účelem čl. 23 odst. 2 písm. a) až j) celního kodexu Společenství a článek 31 písm. a) až j) nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 obsahují seznam jednotlivých druhů zboží, které jsou považovány za zcela získané v jediné zemi.

52. Co se týče rostlinných produktů, z čl. 23 odst. 2 celního kodexu Společenství vyplývá, že takové produkty jsou zcela získány v té zemi, kde jsou sklizeny. Stejně ustanovení obsahuje čl. 31 písm. b) nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446. Jinými slovy, z těchto ustanovení vyplývá, že rostlinné produkty jsou považovány za pocházející ze země, kde jsou sklizeny.

53. V tomto ohledu Komise i německá vláda zdůrazňují atypickou povahu věci v původním řízení a poukazují na to, že ve většině případů je zemí sklizně čerstvého ovoce a zeleniny, ze samotné jejich povahy, právě ta země, kde proběhly všechny výrobní kroky předcházející sklizni²⁵.

23 – Podotýkám, že německá vláda odpověděla pouze na třetí a čtvrtou předběžnou otázku.

24 – Ve společné organizaci trhů se zemědělskými produkty totiž čl. 1 písm. i) nařízení č. 1234/2007 a čl. 1 odst. 2 písm. i) nařízení č. 1308/2013 zahrnují produkty spadající do odvětví ovoce a zeleniny, zvláště vymezené v přílohách I části IX těchto nařízení. Tyto přílohy uvádějí, jakožto označení produktů odvětví ovoce a zeleniny pod kódem kombinované nomenklatury ex 0709, pojem „Ostatní zelenina, čerstvá nebo chlazená“. Příloha I kapitola 7 kombinované nomenklatury zde uvádí „Houby“ pod kódem 0709 51.

25 – Německá vláda konkrétně vysvětluje, že podle názoru odborníků na pěstování je vzácné, aby přeprava pěstovaného ovoce nebo zeleniny byla možná a výhodná, jako je tomu ve věci v původním řízení, proto je přeshraniční produkce obecně nemožná nebo přinejmenším nerentabilní. Kromě pěstovaných žampionů, jejichž přeprava se jeví jako jednoduchá, německá vláda uvedla, že stejný způsob pěstování je možné si představit pouze u endivie. Komise při jednání uvedla jako obdobné případy hydroponické kultury a aromatické byliny. Co se týče těchto produktů, Komise vysvětlila, že mohou být prodávány spotřebiteli i se substrátem, tudíž bez toho, aby před jejich uvedením na trh proběhla skutečná sklizeň.

54. V tomto kontextu Komise na jednání vyložila, že pěstování žampionů „přeshraničním“ způsobem je novým jevem. Ukazuje se, že v roce 2015, kdy bylo nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 vypracováno, Komise nezamýšlela regulovat takový způsob produkce. Když byla při jednání tázána na důvod, proč nebyla dosud přijata pravidla pro tento způsob produkce, Komise vysvětlila, že tento postup ještě nebyl po legislativní stránce dostatečně promyšlen. Společnost Prime Champ na témže jednání vysvětlila, že používá tento způsob produkce od roku 2012 a že není jediná, protože i jiné podniky pěstují stejným způsobem.

55. Podle mého názoru však tyto úvahy neumožňují odchýlit se od znění čl. 23 odst. 2 písm. b) celního kodexu Společenství a od čl. 31 písm. b) nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446, které jasně stanoví, že země původu rostlinných produktů závisí pouze na místě, kde dochází ke sklizni. Jak vysvětluje Komise, podle těchto ustanovení je třeba vycházet ze zásady, že normotvůrce nepřikládá žádný význam skutečnosti, že určité výrobní kroky předcházející sklizni jsou prováděny v jednom či více různých členských státech.

56. Proto je třeba odmítnout argument Zentrale, podle kterého ze systematiky článků 23 a 24 celního kodexu Společenství a z odpovídajících ustanovení celního kodexu Unie vyplývá, že použitelnost ustanovení celních kodexů o nepreferenčním původu zboží je podmíněna tím, že zboží je *zcela* získáno v jediné zemi.

57. Co se týče konkrétně článku 24 celního kodexu Společenství a odpovídajícího ustanovení obsaženého v článku 60 celního kodexu Unie ve spojení s článkem 32 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446, tato ustanovení nemohou vést k opačnému závěru. Tato ustanovení týkající se původu zboží, jehož výroba probíhala v několika zemích nebo na několika územích, totiž nejsou použitelná na takovou čerstvou zeleninu, o jakou se jedná ve věci v původním řízení²⁶.

58. Proto navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl na druhou předběžnou otázku, že čl. 23 odst. 1 a odst. 2 písm. b) nařízení č. 1234/2007 a čl. 60 odst. 1 celního kodexu Unie, ve spojení s čl. 31 písm. b) nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446, musí být vykládány v tom smyslu, že zemi původu pěstovaných žampionů je země jejich sklizně ve smyslu těchto ustanovení, bez ohledu na skutečnost, že podstatné výrobní kroky probíhají v jiných členských státech Unie a že pěstované žampiony byly dopraveny na území sklizně pouhé tři dny či méně před první sklizní.

C. Ke vztahu mezi zákazem uvádět v omyl stanoveným v právní úpravě týkající se ochrany spotřebitele a uváděním země původu, které ukládá právní úprava v oblasti zemědělství (třetí a čtvrtá předběžná otázka)

1. Úvodní poznámky

59. Připomínám, že podstatou třetí a čtvrté předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda skutečnost, že společnost Prime Champ uvádí zemi původu bez vysvětlujících dodatků o místě produkce, je v rozporu se zákazem uvádět spotřebitele v omyl, zakotveným v čl. 2 odst. 1 písm. a) bodu i) směrnice 2000/13 a v čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1169/2011.

60. V tomto směru ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že předkládající soud se táže nejprve na to, zda povinnost uvádět zemi původu uložená právní úpravou v oblasti zemědělství má být považována za *lex specialis* ve vztahu k pravidlu zakazujícímu uvádět v omyl, takže posledně uvedené pravidlo by nebylo použitelné pro účely určení země původu (třetí předběžná otázka). Pokud by

²⁶ – Pokud se konkrétně týče ovoce a zeleniny, z článku 32 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 ve spojení s kapitolou 20 jeho přílohy 22-01, na kterou článek 32 uvedeného nařízení odkazuje, vyplývá, že takové výrobky spadají do působnosti těchto ustanovení, pokud se jedná o směs rostlinných produktů, například o džus. Ačkoli celní kodex Společenství takové ustanovení neobsahuje a vzhledem k tomu, že zde není uvedeno jinak, je podle mého názoru nutno vykládat jeho článek 24 stejným způsobem.

Soudní dvůr odpověděl na tuto otázku v tom smyslu, že povinnost uvádět zemi původu uložená právní úpravou v oblasti zemědělství se uplatní současně se zákazem uvádět v omyl, takže se předkládající soud dále na to, zda *mohou* být připojeny vysvětlující dodatky, aby se zamezilo uvedení spotřebitele v omyl ve smyslu výše uvedených ustanovení (čtvrtá předběžná otázka)²⁷.

61. Posledně uvedená otázka, tak jak je formulována, nicméně není podle mého názoru určující pro zjištění, zda je uvádění země původu bez vysvětlujících dodatků ze strany společnosti Prime Champ v rozporu se zákazem uvádět spotřebitele v omyl. Zajisté by tomu tak bylo, pokud by právní úprava v oblasti zemědělství komplexním způsobem upravovala zemi původu ovoce a zeleniny²⁸. Dle mého názoru tomu tak ale není.

62. V právní úpravě v oblasti zemědělství totiž nic nebrání podniku, aby poskytl vysvětlující dodatky k údajím o zemi původu, pokud tyto samy o sobě neuvádí spotřebitele v omyl. V tomto ohledu je namísto připomenout, že jakékoli omezení výkonu základního práva na svobodu projevu zakotveného v čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv Unie, které chrání i „obchodní sdělení“, musí být stanoveno zákonem v souladu s čl. 52 odst. 1 uvedené Listiny.

63. Ve světle výše uvedeného je třeba chápat čtvrtou otázku v tom smyslu, že předkládající soud se v podstatě táže, zda *opomenutí* takových vysvětlujících dodatků uvádí v omyl ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. a) bodu i) směrnice 2000/13 a čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1169/2011²⁹.

64. V tomto ohledu podle mého názoru postačí, má-li být předkládajícímu soudu poskytnuta užitečná odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen, aby se Soudní dvůr omezil na zodpovězení této čtvrté otázky. I za předpokladu, že by byly čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1169/2011 a čl. 2 odst. 1 písm. a) bod i) směrnice 2000/13 skutečně použitelné, mám za to, jak vysvětlím níže, že opomenutí vysvětlujících dodatků k takovému údajím o zemi původu, jako je dotčen ve sporu v původním řízení, každopádně neuvádí v omyl ve smyslu těchto ustanovení³⁰.

65. Proto se v následujícím výkladu stručně omezím na vysvětlení důvodů, pro které mám vážné pochybnosti o použitelnosti těchto ustanovení na takovou situaci, jako je situace ve věci v původním řízení (oddíl 2), a poté odpovím na čtvrtou předběžnou otázku (oddíl 3).

27 – Předkládající soud uvádí jako příklad dodatek týkající se výrobních kroků provedených v jiných členských státech.

28 – V tomto případě by z toho vyplývalo, že uvádění země původu bez dalších dodatků ze strany společnosti Prime Champ je v souladu s právem z hlediska zákazu uvádět spotřebitele v omyl, vzhledem k tomu, že společnost Prime Champ by stejně nemohla uvádět k tomuto údajím vysvětlující dodatky.

29 – V této souvislosti připomínám, že podle ustálené judikatury platí, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen. Z tohoto hlediska Soudnímu dvoru přísluší případně přeformulovat otázku, které jsou mu položeny (viz například rozsudek ze dne 29. listopadu 2018, baumgarten sports & more, C-548/17, EU:C:2018:970, bod 22).

30 – Připomínám, že opravný prostředek „Revision“ ve sporu v původním řízení může být podle předkládajícího soudu opodstatněný pouze tehdy, kdy by jednání vytýkané společnosti Prime Champ bylo protiprávní jak podle čl. 2 odst. 1 písm. a) bod i) směrnice 2000/13, tak podle čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1169/2011. Proto by měla být odpověď Soudního dvora na čtvrtou předběžnou otázku pouze v rámci čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1169/2011 v zásadě postačující pro to, aby poskytla předkládajícímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen.

2. K použitelnosti čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1169/2011 a čl. 2 odst. 1 písm. a) bodu i) směrnice 2000/13

66. Stejně jako předkládající soud se domnívám, že je třeba odpovědět na otázku, zda uvádění země původu uložené právní úpravou v oblasti zemědělství má být považováno za *lex specialis* ve vztahu k zákazu uvádět v omyl z hlediska čl. 1 odst. 4 nařízení č. 1169/2011. Tento článek, který upravuje působnost tohoto nařízení, uvádí, že toto nařízení „se použije, aniž jsou dotčeny požadavky na označování stanovené ve zvláštních předpisech Unie týkajících se určitých potravin“³¹.

67. S ohledem na bod 8 odůvodnění nařízení č. 1169/2011, který stanoví, že „obecné požadavky na označování potravin jsou doplněny řadou ustanovení vztahujících se [...] na určité skupiny potravin [...]“, se domnívám, že čl. 1 odst. 4 tohoto nařízení je nutno vykládat v tom smyslu, že uvedené nařízení se použije v zásadě souběžně se zvláštními ustanoveními, která se vztahují na určité potraviny.

68. Tento předpoklad má nicméně určitá omezení.

69. V tomto ohledu Komise na jednání v podstatě uvedla, že podle jazykového, teleologického i kontextuálního výkladu čl. 1 odst. 4 nařízení č. 1169/2011 je nutno formulaci „aniž jsou dotčena“ vykládat v tom smyslu, že nařízení č. 1169/2011 se použije souběžně se zvláštními ustanoveními vztahujícími se na určité potraviny, pokud tato ustanovení nejsou v *rozporu* s ustanoveními obsaženými v nařízení č. 1169/2011. Argument Komise chápu tak, že takový rozpor existuje pouze potud, pokud použití zvláštních ustanovení *brání* souběžnému použití nařízení č. 1169/2011. Komise má za to, že v projednávané věci takový rozpor neexistuje, protože údaj „Původ: Německo“ by mohl být užíván s doplněním dalších dodatků³².

70. Na rozdíl od vyjádření Komise se domnívám, že existují přesvědčivé argumenty na podporu názoru, že čl. 1 odst. 4 nařízení č. 1169/2011 není omezen na situace, kde existuje skutečný *rozpor* ve smyslu uvedeném Komisí.

71. Skutečnost, že se nařízení č. 1169/2011 použije, aniž jsou dotčena zvláštní ustanovení o označování, znamená, že toto nařízení nebrání použití takových zvláštních ustanovení. Článek 1 odst. 4 nařízení č. 1169/2011 tak podle mého názoru vyjadřuje zásadu *lex specialis*.

72. Podle této zásady se mně jeví souběžné použití nařízení č. 1169/2011 taktéž vyloučené v rozsahu, v němž by vedlo k tomu, že zvláštní ustanovení v oblasti označování bude zbaveno svého užitečného účinku.

31 – Podotýkám, že článek 73 nařízení č. 1308/13 obsahuje též pravidlo týkající se působnosti obchodních norem. Toto ustanovení konkrétně stanoví, že obchodní normy se použijí „aniž jsou dotčena jakákoli jiná ustanovení vztahující se na zemědělské produkty [...]“. S ohledem na skutečnost, že nařízení č. 1169/2011 se použije pouze v míře stanovené posledně uvedeným nařízením, čl. 73 nařízení č. 1308/13 není relevantní pro určení použitelnosti čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1169/2011.

32 – Podle mého názoru tedy Komise uvádí v podstatě obdobný výklad, jako je výklad čl. 3 odst. 4 směrnice 2005/29, podle kterého „v případě rozporu mezi ustanoveními této směrnice a jinými pravidly [Unie], která upravují určité aspekty nekalých obchodních praktik, jsou tato jiná pravidla pro tyto určité aspekty rozhodná a použijí se“. Soudní dvůr tak rozhodl, že takový rozpor, jako je rozpor uvedený v čl. 3 odst. 4 směrnice 2005/29, existuje pouze tehdy, pokud zvláštní pravidla upravují komplexním způsobem informace o zboží, jež mají být poskytovány spotřebitelům, a to tak, že nemohou být doplněny další informace. Viz rozsudky ze dne 25. července 2018, Dyson (C-632/16, EU:C:2018:599, body 34 až 36) a ze dne 13. září 2018, Wind Tre a Vodafone Italia (C-54/17 a C-55/17, EU:C:2018:710, body 60 a 61). Z tohoto hlediska podotýkám, že vzhledem k tomu, že právní úprava v oblasti zemědělství neupravovala komplexním způsobem zemi původu ovoce a zeleniny, otázka použitelnosti zákazu klamavých opomenutí ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice 2005/29 týkající se čl. 2 odst. 1 písm. a) bodu i) směrnice 2000/13 a čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1169/2011 v tomto případě nevystává.

73. Tak by tomu podle mého názoru bylo v případě, kdy by čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1169/2011 byl použitelný na takovou situaci, jako je situace v původním řízení. Článek 76 odst. 1 nařízení č. 1308/2013 totiž představuje zvláštní ustanovení o označování ve smyslu čl. 1 odst. 4 nařízení č. 1169/2011³³ a jak vyložím v oddílu 3 tohoto stanoviska, konkrétně v bodech 82 a 83, zastávám názor, že normotvůrce v čl. 76 odst. 1 nařízení č. 1308/2013 jasně určil jako zemi původu čerstvého ovoce a zeleniny tu zemi, kde proběhla jejich sklizeň.

74. Pokud by měl být čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1169/2011 přesto vykládán tak, že údaj o zemi původu poskytnutý podle čl. 76 odst. 1 nařízení č. 1308/2013 by mohl uvádět v omyl ve smyslu prvního z těchto ustanovení, čl. 76 odst. 1 nařízení č. 1308/2013 by tím byl dle mého názoru zbaven užitečného účinku.

75. Co se týče směrnice 2000/13, podotýkám, že čl. 1 odst. 4 nařízení č. 1169/2011 nemá v této směrnici rovnocenné ustanovení. Domnívám se nicméně, že i na směrnici 2000/13 lze uplatnit zásadu odpovídající tomuto článku. V přípravných pracích k nařízení č. 1169/2011 totiž nic nenaznačuje, že by toto nařízení mělo v tomto bodu směrnici měnit, a proto je třeba chápat jeho čl. 1 odst. 4 jako kodifikaci zásady *lex specialis* použitelné již podle směrnice 2000/13. Jinak řečeno, mám za to, že podobné úvahy, jako byly uvedeny výše ve vztahu k nařízení č. 1169/2011, lze uplatnit i ve vztahu k čl. 2 odst. 1 písm. a) bodu i) směrnice 2000/13 z hlediska čl. 113a odst. 1 nařízení č. 1234/2007.

3. *K použití čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1169/2011 a čl. 2 odst. 1 písm. a) bodu i) směrnice 2000/13*

76. Článek 7 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1169/2011 zakazuje, aby informace o potravinách uváděly v omyl ohledně země původu.

77. Předně mám za to, že tento zákaz zahrnuje klamavá opomenutí. Výraz „informace o potravinách“ je definován v čl. 2 odst. 2 písm. a) tohoto nařízení jako „informace týkající se potravin zpřístupněné konečnému spotřebiteli prostřednictvím etikety, jiného průvodního materiálu nebo jinými prostředky, včetně nástrojů moderních technologií nebo slovního sdělení“. Ačkoli se tato definice formálně netýká opomenutí, je třeba vyjít ze zásady, že se vztahuje i na ně, pokud by mohla uvádět spotřebitele v omyl o zemi původu³⁴.

78. Pokud jde dále o pojem uvádět spotřebitele v „omyl“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1169/2011, podotýkám, že toto ustanovení neobsahuje definici „omylu“. Podle mého názoru je nicméně namístě, stejně jako u definice klamavých opomenutí uvedené v čl. 7 odst. 1 směrnice 2005/29, vykládat pojem „omyl“ uvedený v čl. 7 odst. 1 písm. a) tohoto nařízení v tom smyslu, že zahrnuje zásadní informace, které v dané souvislosti průměrný spotřebitel potřebuje pro rozhodnutí o obchodní transakci, čímž způsobí nebo může způsobit, že průměrný spotřebitel učiní rozhodnutí o obchodní transakci, které by jinak neučinil.

79. Ačkoli taková definice není obsažena v nařízení č. 1169/2011, poznamenávám, že pouze opomenutí zásadních informací, které průměrný spotřebitel potřebuje, jsou ze samé své povahy způsobilá uvést spotřebitele v omyl. Jak jsem ostatně vysvětlil v poznámce pod čarou 34 tohoto stanoviska, účelem nařízení č. 1169/2011, stejně jako směrnice 2005/29, je zajistit vysokou úroveň ochrany spotřebitele.

33 – Nařízení č. 1169/2011 stanoví pravidla obecné a horizontální povahy použitelná na všechny potraviny, zatímco pravidla zvláštní a vertikální povahy, vztahující se pouze na určité potraviny, jsou stanovena v rámci ustanovení upravujících tyto produkty, v tomto smyslu viz bod 12 odůvodnění tohoto nařízení. Z bodu 32 odůvodnění uvedeného nařízení vyplývá, že obchodní normy pro produkty v odvětví ovoce a zeleniny jsou takovými vertikálními pravidly.

34 – V tomto smyslu viz čl. 26 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1169/2011, podle kterého je uvádění země původu podle tohoto nástroje povinné v případech, kdy by jeho opomenutí mohlo uvést spotřebitele v omyl o zemi původu. Navíc pojem klamavá obchodní praktika ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice 2005/29 zahrnuje klamavá opomenutí. Připomínám, že účelem této směrnice, stejně jako nařízení č. 1169/2011, je zajistit vysokou úroveň ochrany spotřebitele.

80. Konečně podotýkám, že čl. 2 odst. 3 nařízení č. 1169/2011 stanoví, že země původu potravin ve smyslu tohoto nařízení označuje původ zboží, tak jak je definován v souladu s ustanoveními o nepreferenčním původu zboží obsaženými v celních kodexech.

81. Jsem toho názoru, že opomenutí vysvětlujících dodatků ohledně takového údaje o zemi původu, poskytnutého v souladu s ustanoveními celních kodexů, jako je údaj dotčený v projednávané věci, nemůže být považován za zásadní informaci pro průměrného spotřebitele, která by jej mohla uvést v omyl o zemi původu ve smyslu čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1169/2011.

82. Normotvůrce totiž jasně a přesně určil zemi původu potravin ve smyslu nařízení č. 1169/2011 odkazem na celní kodexy v čl. 2 odst. 3 tohoto nařízení³⁵. Co se týče rostlinných produktů, normotvůrce konkrétně určil, že zemí původu těchto produktů je země jejich sklizně. Tímto řešením normotvůrce rozhodl, že *není* významná skutečnost, že pěstování takových produktů může v zásadě probíhat v různých zemích. V tomto ohledu připomínám, že normotvůrce zachoval toto pravidlo i poté, co se seznámil s „přeshraničním“ způsobem pěstování žampionů.

83. Proto je nutno mít za to, že ze znění čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1169/2011 ve spojení s čl. 2 odst. 3 téhož nařízení a s ustanoveními o nepreferenčním původu zboží obsaženými v celních kodexech vyplývá, že takové informace nemohou být považovány za zásadní pro průměrného spotřebitele³⁶.

84. Tento závěr je navíc podpořen skutečností, že Komise přijala jiná ustanovení týkající se uvádění země původu pouze u čerstvého, chlazeného a zmrazeného vepřového, skopového, kozího a drůbežího masa. Taková pravidla jsou konkrétně stanovena prováděcím nařízením (EU) č. 1337/2013³⁷ s odůvodněním, že použití ustanovení o nepreferenčním původu zboží stanovených v celních kodexech by neumožňovalo dostatečně informovat spotřebitele o původu tohoto masa s ohledem na případy, při kterých maso pochází ze zvířat narozených, chovaných a poražených v různých zemích³⁸.

85. Ačkoli zcela rozumím argumentu Zentrale, že spotřebitelé by měli být informováni o tom, že produkt prošel podstatnými výrobními kroky v různých zemích, s ohledem na výše uvedené je nutno konstatovat, že normotvůrce nepovažoval takové informace za zásadní a tím pádem způsobilé uvést spotřebitele v omyl ve smyslu čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1169/2011.

86. Je proto třeba odmítnout argument Komise, podle kterého přísluší vnitrostátním soudům vyjádřit se k otázce, zda v konkrétních případech takový údaj o zemi původu, jako je údaj ve věci v původním řízení, konkrétně vede ke klamání spotřebitele. Takový názor by totiž zasahoval do svobody rozhodování normotvůrce připomenuté výše.

87. Co se týče čl. 2 odst. 1 písm. a) bodu i) směrnice 2000/13, mám za to, že úvahy podobné výše uvedeným se uplatní i na toto ustanovení. V tomto ohledu podotýkám, že ačkoli směrnice 2000/13 neobsahuje definici země původu ve smyslu této směrnice³⁹, nemůže tato skutečnost vést k opačnému závěru s ohledem na to, že taková definice vyplývá z čl. 113a odst. 1 nařízení č. 1234/2007 ve spojení s čl. 23 odst. 2 písm. b) celního kodexu Společenství. Z toho vyplývá, že označování prováděné v souladu s ustanoveními o nepreferenčním původu zboží obsaženými v celním kodexu Společenství taktéž neuvádí v omyl ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. a) bodu i) směrnice 2000/13.

35 – Podotýkám, že tato definice byla zavedena nařízením č. 1169/2011 z toho důvodu, že neexistence takové definice ve směrnici 2000/13 vedla k nejistotě a způsobovala nejednoznačnost jak ve vztahu ke spotřebitelům a k průmyslu, tak ve vztahu k členským státům [viz „Impact assessment report on general food labelling issues“, SEC(2008) 92, s. 21, připojené k návrhu nařízení č. 1169/2011].

36 – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. července 2018, Dyson (C-632/16, EU:C:2018:599, body 42 až 44).

37 – Prováděcí nařízení Komise ze dne 13. prosince 2013, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1169/2011, pokud jde o uvádění země původu nebo místa provenience u čerstvého, chlazeného a zmrazeného vepřového, skopového, kozího a drůbežího masa (Úř. věst. 2013, L 335, s. 19).

38 – Viz bod 3 odůvodnění prováděcího nařízení č. 1337/2013.

39 – Viz poznámka pod čarou 35 tohoto stanoviska.

88. Proto navrhuji Soudnímu dvoru, aby odpověděl na čtvrtou předběžnou otázku tak, že čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1169/2011 a čl. 2 odst. 1 písm. a) bod i) směrnice 2000/13 musí být vykládány v tom smyslu, že skutečnost, že spotřebitelé nejsou poskytnuty vysvětlující dodatky k údajům o zemi původu určenému v souladu s ustanoveními o nepreferenčním původu zboží obsaženými v celních kodexech, neuvádí v „omyl“ ve smyslu výše uvedených ustanovení.

V. Závěry

89. S ohledem na výše uvedené navrhuji, aby Soudní dvůr na předběžné otázky položené Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo) odpověděl následovně:

„1) Článek 113a odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (jednotné nařízení o společné organizaci trhů), musí být vykládán v tom smyslu, že pro vymezení pojmu „země původu“ uvedeného v tomto ustanovení je nutno vycházet z ustanovení týkajících se nepreferenčního původu zboží uvedených v článcích 23 až 26 nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství.

Článek 76 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007, musí být vykládán v tom smyslu, že pro vymezení pojmu „země původu“ uvedeného v tomto ustanovení je nutno vycházet z ustanovení týkajících se nepreferenčního původu zboží uvedených v čl. 60 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se vydává celní kodex Unie, ve spojení s články 31 až 36 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/2446 ze dne 28. července 2015, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, pokud jde o podrobná pravidla k některým ustanovením celního kodexu Unie.

2) Článek 23 odst. 1 a odst. 2 písm. b) nařízení č. 2913/92 a čl. 60 odst. 1 nařízení č. 952/2013 ve spojení s čl. 31 písm. b) nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2015/2446 musí být vykládány v tom smyslu, že zemí původu pěstovaných žampionů je země jejich sklizně, bez ohledu na skutečnost, že podstatné výrobní kroky probíhají v jiných členských státech Evropské unie a že pěstované žampiony byly dopraveny na území sklizně pouhé tři dny či méně před první sklizní.

3) Článek 7 odst. 1 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a o zrušení směrnice Komise 87/250/EHS, směrnice Rady 90/496/EHS, směrnice Komise 1999/10/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES, směrnic Komise 2002/67/ES a 2008/5/ES a nařízení Komise (ES) č. 608/2004, musí být vykládán v tom smyslu, že skutečnost, že spotřebitelé nejsou poskytnuty vysvětlující dodatky k údajům o zemi původu určenému v souladu s ustanoveními týkajícími se nepreferenčního původu zboží uvedenými v článcích 23 až 26 nařízení č. 2913/92 a v článku 60 nařízení č. 952/2013 ve spojení s články 31 až 36 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446, neuvádí spotřebitele v „omyl“ ve smyslu výše uvedeného ustanovení.

Článek 2 odst. 1 písm. a) bod i) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES ze dne 20. března 2000 o sblížování právních předpisů členských států týkajících se označování potravin, jejich obchodní úpravy a související reklamy musí být vykládán v tom smyslu, že skutečnost, že spotřebitelé nejsou poskytnuty vysvětlující dodatky k údajům o zemi původu určenému v souladu s ustanoveními týkajícími se nepreferenčního původu zboží uvedenými v článcích 23 až 26 nařízení č. 2913/92, neuvádí spotřebitele v „omyl“ ve smyslu tohoto ustanovení.“